

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuissimè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1646

De Communi Apostolorum. Cap. I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40233

de causis celebrari debet eius Festum cum Maiorum consensu? Antiquiores celebrabant illius Festum in die, quo in Martyrologio Festum alterius Sancti eiusdem nominis occurrebat: quod notauit Baronius in *Martyrologio die 12. Februarij sub littera E.* vbi trium Modestorum fit mentio. Et hic quidem ritus placet, nisi vbi timetur error in populis, qui credant eum, quem colunt, esse eundem qui in Calendario Romano descriptus est: quod non sine graui peccato fit hodie alicubi, vt audio, suadentibus tale quid iisdem de Clero, vt fiat concursus ad eorum Ecclesiam vbi requiescit corpus Sancti eiusdem nominis. quo casu, tutius esset celebrari Festum illius alio die, puta translationis, vel proximiori. Inuigilent autem Episcopi, ad quos attinet sacras approbare Reliquias, ne inducatur hic abusus, néve inductus toleretur. Quæ verò ad Commune Sanctorum attinent, ad sex Capita reuocari possunt.

SECTIONIS OCTAVÆ CAPITA VI.

- 1 De Communi Apostolorum.
- 2 De Communi Martyrum.
- 3 De Communi Confessorum.

- 4 De Communi Virginum & non Virg.
- 5 De Communi Dedicacionis Ecclesia.
- 6 De Officio beata Maria in Sabbato.

De Communi Apostolorum.

CAPVT I.

Apostolis & Euangelistis communia sunt omnia, exceptis Oratione Lectionibusque trium Nocturnorum; vt videre est in Brauiarijs antiquissimis M.SS. Neque dubito, Euangelistas comprehendi nomine Apostolorum à S. Clemen. lib. 8. *Constit. cap. 39.* vbi de Festis Apostolorum agit.

2. De Hymnis & eorum auctori-

bus diximus *Sect. 5. cap. 6.* Antiphonæ & Psalmi congruunt Apostolico muneris & dignitati. In quibus illud certè est singulare (non in alijs Sanctorum Communibus) quòd nouem Psalmi Nocturnorum desumpti sunt, ordine Psalterij, ex Nocturnis integre Hebdomadæ; primus è *Dominicali Nocturno tertio*, tempus gratiæ significante; secundus è *Feria secunda*; tertius & quartus è *Feria tertia*, in qua creauit Deus maria, & ornauit terram, loca propria iurisdictionis Apostolicæ; quinqu-

quintus & sextus è Feria quarta, in qua produxit Deus luminaria mundi, Apostolicæ dignitatis indicia; sed hæc Feria dicata est Apostolis, vt diximus in primo Tomo pagina 295. septimus è Feria 5. octauus è Feria 6. nonus è Sabbato: ita vt vnaquæque dies tanto muneri & dignitati merito plaudet, & collatetur; & multò magis Feria tertia & quarta, ob prædictas causas. Lektionen ritè congruunt & Responsoria, vt patet. Quòd si dicas, numerum pluralem in hoc Officio adhibitum sæpius, non conuenire Festo vnus tantum Apostoli; scito, quòd principaliter Officium hoc Principum est Apostolorum Petri & Pauli, à quibus ad alios Apostolos translatum fuit: vel Apostolorum Chorum ita esse vnum, vt qui vnus celebrat Festum, non excludat alios. vnde & in Missa Præfatio de Apostolis eos omnes vnà semper complectitur, & concelebrat. Amalar. lib. 4. c. 35. indicat, Officium hoc esse antiquissimum. Pius V. ab eo Officio, quod erat in Breu. 1550. nihil ferè recessit, nisi quòd vnicum Inuitatorium firmavit; erat enim geminum, alterum æstiuum, alterum hiemale. Deceuit Lektionen de Scriptura iuxta antiquam regulam Rom. ex Radulph. Propos. 11. addidit alias Lektionen pro Apostolis, ad celebrandas fortè eorundem Octauas, vel minora eorum Festa, quæ alicubi occurrunt: ademit Responsorium nonum, quod amplius non dicitur, & mutauit in melius Capitulum horæ Sextæ.

3. Dices: Superfluum est illud Euangelium, *Hoc est præceptum meum*, cum sua Homilia in tertio Nocturno: nam cuiusvis Apostoli Festum habet proprium Euangelium & Homi-

liam. Præterea Euangelium; *Hoc est præceptum meum*, deseruit nunc Vigilijs Apostolorum; ergo collocandum in eodem quidem Communi, sed ante Orationem communem de Vigilia. Sed hæc argumenta sub Pio V. nulla erant; quia in Festo sancti Barnabæ legebatur Euangelium, *Hoc est præceptum*: cuius Homilia idè debuit collocari in tertio Nocturno. Quid igitur sub Clemente VIII. dicendum erit? Cùm singula Communia suum habeant in tertio Nocturno Euangelium cum Homilia, in prima recognitione Breuiarij nulla visa fuit mutandi loci ratio; imò accidere potest alicubi, quòd fiat aliquod Festum Apostolorum non principale, in quo, ad differentiam Festi principalis, legi poterit Euangelium positum in Communi: qua item de causa additum fuit, vt inuimus, à Pio V. aliud Euangelium, *Ecce nos reliquimus omnia*: quod Abbatum Communii referuari poterat. Tandem in postrema Breuiarij recognitione repositum est illud, & optimè, sub titulo Vigil. Apostolorum; & in 3. Nocturno aliud: *Ecce nos reliquimus omnia*.

4. In tertio Nocturno frequenter auditur *Alleluia*: & rationem affert Amalarius de Ord. Antiph. capite 59. quia extiterunt primi, qui, viso Domino resuscitato, gauisi sunt, nempe in tertio statu naturæ humanæ post legem, tempore vberioris gratiæ.

5. In secundis Vesperis dicuntur Antiphonæ aliæ à primis Vesperis & Laudibus, ad maiorem scilicet solemnitate, & ad declarandam eorundem propinquitatem maiorem cum Christo, in cuius Festis fit hæc additio Antiphonarum, & multiplicatio. Dixi-

Diximus etiam *Señ. 5. cap. 7. num. 4. pag. 74.* Antiphonas significare charitatem, quæ refulsit in Apostolis super alios, vt meritò abundare debeat Antiphonis eorum Officium, & nouis. *Charitas Christi urget nos,* aiebat Paulus aliorum nomine. In Natiuitate S. Ioannis Baptistæ idem fieri non nego; imò & inde fieri puto, quia missus à Deo, id est Apostolus, ipse quoque fuit Christo carne propinquior & mente. In Festo quoque plurimorum Martyrum idem fit; quia *maiolem charitatem nemo habet, quàm,* &c. & vbi plures coluntur Martyres simul, multiplicata charitas per Antiphonas plures indicari debet. quod anticipatè monuimus hoc loco, ne idem repetamus infra.

6 Lectiones pro Euangelistis in primo Nocturno addidit Pius V. congruentissimas; reliquæ erant in vsu. Sed Lectiones 3. Nocturni cum Euangelio de missione binorum Discipulorum in duobus Festis leguntur, Marci nimirum & Lucæ; qui quasi bini scriptores mittuntur ad messem.

7 Tempore Paschali æquum erat, vt Apostolis, qui virtute magna reddebant testimonium Iesu Christi, daretur Officium lætitiæ plenum; quibus & promiserat Christus gaudium plenum. Durandus indicat mutationem hanc Officij *libro 7. cap. 45.* Pius V. diuisit Hymnum in duas partes, ita vt altera in Laudibus cantari queat cum varietate: ordinauit melius Responsorialia, restituto primo, quod reiectum fuerat, citatum à Durando *suprà.* De vna Antiphona cum tribus Psalmis, vide *Señ. 5. cap. 7. num. 5. pag. 74.*

De Communi Martyrum.

CAP. II.

Martyrum Festa antiquissima sunt, Clemente teste *lib. 8. Apostol. Constit. cap. 39.* & vidisti in *Sectione præcedenti.*

2. Alij sunt Martyres Pontifices, alij non Pontifices; & vtrisque datur Officium commune, excepta Oratione, & Lectionibus primi Nocturni, *A Mileto:* quæ leguntur tantum in Festo Martyris Pontificis, cui congruit ea narratio de Paulo recedente ab omnibus. Itaque in Festo Mart. non Pontificis leguntur aliæ, quæ habentur in Communi plurimorum Martyrum, *de Epist. ad Rom.*

3. Lectiones 2. & 3. Nocturni plures sunt in Communi positæ, tum ad varietatem, præsertim infra Octauas; tum ad proprietatem, quia in Missali diuersa Festa diuersa habent Euangelia.

4. Dices: Quid agendum, quando in Missa legitur Euangelium, cuius Homil. nulla habetur in Communi? quomodo concordabitur eo casu Officium cum Missa? Respōd. Legenda erit Homilia, quæ fortè in Proprio Sanctorum habetur; vt Homilia super Euangeliū, *Nihil operium,* &c. quæ habetur in Festo S. Polycarpi. Quod si non habeatur in Breuiario, veluti super Euangelium, *Nolite arbitrari,* vel, *Qui vos audit, me audit,* & similia; recurre ad Octauarium Romanum, in quo habentur Homilia de quocumque Euangelio quod habetur in Missali: si Octauario careas, lege in Officio Homiliam Euangelij, quam habes in Communi; & in Missa deinde idem Euangelium leges, iuxta Rubricam quæ in Missali habetur post primam Missam

Z

de